

POSTANOWIENIE

Dnia 30 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z powództwa K. L.
przeciwko Fundacji [...] z siedzibą w W.
o przywrócenie do pracy, wynagrodzenie za cały czas pozostawania bez pracy oraz
premie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 30 stycznia 2019 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 22 czerwca 2017 r., sygn. akt XXI Pa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża powoda kosztami pełnomocnika pozwanego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 czerwca 2017 r., sygn. akt XXI Pa [...], Sąd Okręgowy – Sąd Pracy w W. w sprawie z powództwa K. L. przeciwko Fundacji [...] z siedzibą w W. o przywrócenie do pracy, wynagrodzenie za cały czas pozostawania bez pracy oraz premie zmienił zaskarżony apelacją strony pozwanej wyrok Sądu Rejonowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w W. z dnia 12 sierpnia 2016 r., sygn. akt VII P [...]: w punkcie 1 w ten sposób, że przywrócił K. L. do pracy w Fundacji [...] w W. na stanowisku dyrektora finansowego z wynagrodzeniem 9.000 zł brutto (pkt I.); w punkcie 2, 3 i 5 w ten sposób, że zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwoty po 9.000 zł brutto miesięcznie tytułem wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy w okresie od 1 września 2015 r.

do dnia 30 marca 2016 r. i oddalił powództwo w pozostałym zakresie oraz zniósł między stronami koszty procesu (pkt II.); oddalił apelację w pozostałym zakresie (pkt III.); zniósł między stronami koszty procesu w instancji odwoławczej (pkt IV.).

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego powód zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na przyczyny przyjęcia skargi do rozpoznania określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

W ocenie autorki skargi kasacyjnej w sprawie występują następujące istotne zagadnienia prawne: „1) Czy pracownikowi w okresie ochrony przedemerytalnej określonej w art. 39 Kp, zatrudnionemu na podstawie umowy o pracę na stanowisku członka zarządu osoby prawnej i odwołanemu z tego zarządu można, po odwołaniu z zarządu, w drodze wypowiedzenia zmieniającego w rozumieniu art. 42 Kp, ukształtować warunki wynagrodzenia (dokonać wypowiedzenia dotychczasowych warunków pracy i płacy) w taki sposób aby pozbawić go dodatku funkcyjnego przewidzianego dla członka zarządu oraz prawa do premii? Innymi słowy czy zasada ochrony trwałości stosunku pracy pozwala poprzez wypowiedzenie zmieniające modyfikować jego stosunek pracy i pozbawiać składników wynagrodzenia, które jemu przysługiwały w okresie wykonywania czynności zarządu? Czy w przypadku rozwiązania umowy o pracę na skutek wypowiedzenia zmieniającego przywrócony do pracy pracownik powraca na warunki płacy przed odwołania czy też na warunki płacy zmodyfikowane wypowiedzeniem zmieniającym?...”; „2) czy nadużyciem prawa przez pracownika jest oczekiwanie na zakończenie postępowania sądowego w sprawie przywrócenia pracownika do pracy i zasądzenia wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy i na wyrok sądu w sytuacji nieprzyjęcia w trakcie procesu propozycji pozwanego pracodawcy zatrudnienia pracownika z wynagrodzeniem znacznie niższym, niż to, które przysługiwało pracownikowi przed wypowiedzeniem umowy o pracę. Innymi słowy czy takie zachowanie pracownika może być uznane za naruszenie zasad współżycia społecznego? 3) Czy w świetle możliwości skorzystania przez pracodawcę względem pracownika z zarzutu nadużycia prawa na podstawie art. 8 Kp, zachowanie pracodawcy polegające na wypowiedzeniu pracownikowi umowy o pracę z przyczyn niezawinionych przez pracownika, ze świadomością pracodawcy

pozostawania przez pracownika w okresie szczególnej ochrony, jest naganne? Innymi słowy czy takie zachowanie pracodawcy stanowi naruszenie zasady „czystych rąk” i powoduje, że pracodawca nie może skorzystać z ochrony przewidzianej w art. 8 Kp.”.

Wskazano, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ponieważ „zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego zapadł z rażącym naruszeniem przepisów oraz zasad praworządnego państwa poprzez: 1) naruszenie art. 45 par. 1 kp w zw. z art. 39 Kp w zw. z art. 42 par. 1 Kp i przyjęcie przez Sąd Okręgowy, że pracownikowi szczególnie chronionemu ze względu na pozostawanie w okresie ochrony przedemerytalnej po przywróceniu do pracy nie przysługuje pełne wynagrodzenie jakie pracownik otrzymywał przed wypowiedzeniem pracownikowi warunków pracy i płacy a jedynie pensja podstawowa stanowiąca w przypadku powoda 60% łącznego miesięcznego wynagrodzenia pracownika mimo iż: – pełne miesięczne wynagrodzenie w jednakowej wysokości pracownik otrzymywał nieprzerwanie, przez okres ponad 4 lat poprzedzających wypowiedzenie. – wynagrodzenie składało się z 3-ch składników: pensji podstawowej, premii miesięcznej i dodatku funkcyjnego miesięcznego; premia i dodatek funkcyjny był stałymi, normalnymi składnikami wynagrodzenia należnymi i wypłacanymi niezależnie od nieobecności i nieświadczenia przez powoda pracy niezależnie od przyczyny, 2) naruszenie art. 47 Kp w zw. z art. 39 Kp (w konsekwencji ustaleń Sądu, o których mowa w pkt 1 powyżej) i przyjęcie, iż pracownikowi w wyniku przywrócenia do pracy, przysługuje za uznany przez Sąd okres pozostawania powoda bez pracy jedynie pensja podstawowa stanowiąca 60% łącznego miesięcznego wynagrodzenia pracownika, otrzymywanego przez niego przez okres ponad 4 lat bezpośrednio przed wypowiedzeniem. Oczywiście skargi wynika z przyjęcia przez Sad z rażącym naruszeniem prawa tylko jednego składnika wynagrodzenia, tj. pensji podstawowej mimo iż pracownik ma prawo do pełnego wynagrodzenia, takiego jakie by otrzymywałby gdyby pozostawał w rozwiązanym stosunku pracy. Oczywiście jest, iż pracownik któremu brakuje nie więcej niż 4 lata do osiągnięcia wieku emerytalnego podlega szczególnej ochronie na podstawie art. 39 Kp w zw. z art. 42 par. 1 Kp. Roszczenie o wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy jest środkiem prawnym powszechnej ochrony trwałości

stosunku pracy. Pozbawienie pracownika chronionego, po przywróceniu do pracy, pełnego wynagrodzenia za pracę jakie by otrzymywał gdyby pozostawał w rozwiązanym stosunku pracy oraz za cały okres pozostawania bez pracy, czyniłoby ochronę przedemerytalną iluzoryczną, 3) rażące naruszenie przepisu art. 8 Kp poprzez przyjęcie, że nadużyciem prawa przez powoda było wyczekiwanie na zakończenie postępowania sądowego dotyczącego roszczenia powoda o przywrócenie do pracy i nie zasądzenie wynagrodzenia za cały czas pozostawania bez pracy, naruszenie powoływanego przepisu miało miejsce dodatkowo w okolicznościach pomiętej przez Sąd Okręgowy utraty zaufania powoda do pracodawcy oraz baku zakresu czynności na oferowanym stanowisku w dacie złożenia oferty”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona pozwana wniosła o: odrzucenie skargi kasacyjnej powoda; ewentualnie – o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania; oddalenie skargi, w przypadku przyjęcia jej do rozpoznania. W zakresie każdego z powyższych wniosków złożono wniosek o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powoda nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do

rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Twierdzenia o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej autorka skargi wiąże z naruszeniem tych samych przepisów prawa materialnego, z którymi łączy występowanie przyczyny przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Taka konstrukcja uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest wadliwa. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. wykluczają się, gdyż skarga kasacyjna nie może być uznana za oczywiście uzasadnioną, jeżeli o występowaniu tej przesłanki miałoby świadczyć naruszenie przepisów prawa, których wykładnia nasuwa tak duże wątpliwości, że konieczne jest ich wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy w ramach sformułowanego w tej sprawie zagadnienia prawnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2011 r., II PK 247/10, LEX nr 1274964). W postanowieniu z dnia 26 listopada 2013 r., I UK 291/13, LEX nr 1430990, Sąd Najwyższy wyraził stanowisko, że łączenie przesłanki oczywistej zasadności skargi z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, budzi poważne zastrzeżenia. W uzasadnieniu powołanego postanowienia Sąd Najwyższy podkreślił, że w dotychczasowym orzecznictwie Sąd Najwyższy zwracał już uwagę, że jednoczesne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawa) generalnie wyklucza możliwość oczywistej zasadności skargi. Jak wskazano w uzasadnieniu postanowienia z 21 października 2008 r., II PK 158/08, LEX nr 738506, przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawarte w pkt 1 i 4 art. 398⁹ § 1 k.p.c. wzajemnie się krzyżują i wykluczają możliwość przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zarówno z uwagi na interes publiczny (pkt 1 powołanego przepisu), jak i prywatny skarżącego (pkt 4 powołanego przepisu). Trudno sobie bowiem wyobrazić sytuację, w której wyrok jest oczywiście wadliwy, a jednocześnie w sprawie występuje tak poważna wątpliwość prawna, że wymaga interwencji i rozstrzygnięcia przez Sąd

Najwyższy. Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą skargę kasacyjną podziela przedstawione wyżej stanowisko judykatury w zakresie omawianej kwestii.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2 niniejszego postanowienia ma podstawę w art. 102 k.p.c.